

Activiteitenverslag 2024

Stichting Van Praag Instituut voor Mens en Toekomst

Van Praag Instituut
Springweg 7
3511 VH Utrecht
info@vanpraaginstituut.nl
www.vanpraaginstituut.nl

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
VERSLAG VAN HET BESTUUR	4
1. DOELSTELLING	4
2. PROJECTEN	4
3. ONDERWIJSACTIVITEITEN EN TT-NETWERK	5
ORGANISATIE	6

VOORWOORD

In 2024 is vooral verder gewerkt aan de lopende meerjarige (onderzoeks)projecten en aan het intensief meeschrijven aan nieuwe projectvoorstellen, onder meer een vervolg op het Europese INES project met academische onderwijsorganisaties uit Denemarken en Spanje en een Europese onderzoeksaanvraag naar natuurinterventies voor jonge mensen met kanker met 7 landen. In 2025 wordt duidelijk of deze projecten worden gehonoreerd.

Het aantal TT-cursussen is ongeveer gelijk gebleven aan dat van vorig jaar. We willen echter graag het aantal in-company cursussen in oudereninstellingen vergroten. Daarvoor is gericht beleid nodig, dat we dit jaar hebben geformuleerd. Er is een marketingplan en een voorstel voor het herzien van de TT-website gemaakt, er zijn twee nieuwe TT-docenten opgeleid, en een van de TT-docenten is dit jaar intensief begeleid om de organisatie van TT in Nederland verder vorm te geven.

Het Van Praag Instituut heeft bovendien in 2024 gebruik kunnen maken van het Platform De Nieuwe Gevers, dat maatschappelijke initiatieven en professionals matcht. Dit heeft behalve het marketingplan een mooi filmpje over TT in de palliatieve zorg opgeleverd en de aanzet van een boekje over de meerwaarde van TT in de dementiezorg. Voor 2025 zal ook nog een infographic over TT in de dementiezorg ontwikkeld worden.

Ook in dit verslagjaar hebben we prettig en constructief samengewerkt met onze partners, zoals de V&VN afdeling complementaire zorg, het CIZG en de onderzoeksinstituten Nivel en Louis Bolk Instituut.

Namens het bestuur,
Martine Busch
directeur

juni 2025

VERSLAG VAN HET BESTUUR

1. DOELSTELLING

De doelstelling van de **Stichting Van Praag Instituut voor Mens en Toekomst** is:

- a) Het bewerkstelligen van een meer menselijke gezondheidszorg, waarin een holistische visie op de mens en op ziekte en gezondheid centraal staat.
- b) Het verbinden van standaardzorg met complementaire interventies en het versterken van professionals, vrijwilligers, mantelzorgers en patiënten, op weg naar integrative nursing en integrative medicine.
- c) Het ontwikkelen van onderwijsactiviteiten.

Het Van Praag Instituut heeft daar in dit verslagjaar 2024 op verschillende manieren en conform het beleidsplan invulling aan gegeven.

2. PROJECTEN

LICHT studie: Levensende met Inclusieve Culturele en Holistische Tradities.

Eind 2024 heeft ZonMw de LICHT studie gehonoreerd, die in 2025 van start zal gaan. Met de LICHT studie wordt inzicht verkregen in welke traditionele en complementaire zelfzorgmethoden mensen met een islamitische achtergrond gebruiken in de (pre-)palliatieve fase en waarom. Wat zijn hun wensen en behoeften op dat gebied in relatie tot de zorg die zij ontvangen en welke instrumenten kunnen daarvoor ontwikkeld worden? Algemeen doel is om bij te dragen aan het vergroten van de culturele gevoeligheid in de eerstelijns gezondheidszorg, het creëren van wederzijds begrip en vergroten van de persoonsgerichtheid van palliatieve zorg.

PLIMZ: Positieve Gezondheid, Leefstijl en Integrative Medicine in het Ziekenhuis

Dit is een scholingsproject om medewerkers in het ziekenhuis praktische handvatten te bieden bij deze drie onderwerpen en de samenhang tussen de drie benaderingen beter te begrijpen voor hun eigen zorgpraktijk in het ziekenhuis. Het is een project van de Coalitie Leefstijl in de Zorg. Martine Busch van het Van Praag Instituut is namens het Consortium voor Integrale Zorg en Gezondheid mede-ontwikkelaar van deze leergang, die in 2025 in minimaal 15 ziekenhuizen (gedeeltelijk) gegeven zal worden.

ComPaZIE studie: Complementaire zorg in de Palliatieve fase: doorontwikkeling, Implementatie en Evaluatie

In 2024 is de ComPaZIE studie van start gegaan met als doel het implementeren van de handreiking Complementaire zorg in de palliatieve fase in vier ouderenzorg organisaties en het krijgen van inzicht in het implementatieproces. Het is een participatief actieonderzoek waarin het Van Praag Instituut samenwerkt met het lectoraat persoonsgerichte palliatieve zorg van de Hogeschool Rotterdam, vier ouderenzorgorganisaties (Attent, Argos, Cedrah en Kalorama) en scholingsinstituut Kicozo. De externe projectbegeleider, die voor de duur van dit project in dienst is bij het Van Praag Instituut, ondersteunt per zorgorganisatie een interne complementaire zorg werkgroep, terwijl een van de werkgroepsleden de 'interne coach' is voor de zorgorganisatie. Deze interne coaches leren weer van elkaar. De voortgang wordt geëvalueerd met case studies en data wordt verzameld met (groeps-)interviews, observaties en vragenlijsten. In dit verslagjaar is in elke organisatie de realist review afgenomen en is de eerste cyclus van het actieonderzoek in gang gezet. De ComPaZIE-studie wordt gefinancierd door ZonMw en loopt van 2024 tot 2026.

AcuChem-studie: ACUpunctuur bij CHEMotherapie

Na voorbereidingen in 2023 zijn we in 2024 concreet gestart met de AcuChem-studie, een samenwerking tussen Van Praag Instituut, Louis Bolk Instituut, Jeroen Bosch ziekenhuis en het Diaconessenhuis Utrecht. Doel van de studie is tweeledig: enerzijds een pragmatische evaluatie van het effect van acupunctuur op met name neuropathie als gevolg van chemotherapie bij borstkanker en anderzijds het evalueren en bestendigen van de samenwerking tussen oncologen en acupuncturisten. In beide ziekenhuizen worden 60 patiënten geïnccludeerd (30 in de acupunctuurgroep en 30 in de controlegroep) en voor elke locatie wordt samengewerkt met drie – vijf acupuncturisten in de directe omgeving. De AcuChem-studie loopt van 2023-2026 en wordt gefinancierd door de NAAV, WAVAN, de NVA en de Triodos Foundation.

COMMON-studie: Make open COMMunication about evidence-based complementary medicine part of routine ONcology practice.

De COMMON studie is dit jaar definitief afgerond met de promotie van onderzoeker Marit Mentink aan het Radboudumc. Doel van de COMMON-studie was het vergroten van de kennis, bespreekbaarheid, toegankelijkheid en veilig en passend gebruik van complementaire zorg in de oncologie in het algemeen en in de behandeling van borstkanker in het bijzonder. Dit project is een samenwerking tussen Nivel, Van Praag Instituut, Universiteit Leiden, IKNL, 3 ziekenhuizen en patiëntorganisaties. De COMMON-studie wordt gefinancierd door KWF. Het project heeft 7 wetenschappelijke publicaties opgeleverd, het Van Praag Instituut heeft aan 4 daarvan bijgedragen.

Therapeutic touch (TT) in de ouderenzorg

Om TT beter te verankeren in de ouderenzorg is het belangrijk dat het als interventie terug te vinden is in handreikingen, richtlijnen en databanken. Een zo'n databank is de Databank Erkende Interventies in de langdurige zorg van nationaal kennisinstituut Vilans. In een eigen project van het Van Praag Instituut is in 2023-24 gewerkt aan het schrijven van een erkenningsaanvraag en het actualiseren van TT-materiaal, zoals het cursusboek en de docentenhandleiding. Daarin zijn wij intensief begeleid door een adviseur van Vilans. De aanvraag is begin 2024 ingediend. Hoewel de onafhankelijke erkenningscommissie de interventie als positief en waardevol beoordeelt, heeft zij moeite om TT te erkennen als 'goed onderbouwd' vanwege het energieconcept dat eraan ten grondslag ligt. De commissie adviseert om TT als interventie bij onrust bij dementie in te dienen voor de categorie 'goed beschreven'.

3. ONDERWIJSACTIVITEITEN EN TT-NETWERK

In 2024 zijn drie in company trainingen therapeutic touch bij diverse ouderenzorginstellingen gegeven en 2 trainingen met open inschrijving op de eigen locatie van het Van Praag Instituut in Utrecht. In drie verpleeghuizen zijn workshops TT en centeren gegeven. Er zijn gastlessen complementaire zorg verzorgd bij de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde (SOON), verpleegkundige neurologie en kinderverpleegkundige (UMCUtrecht Academie), vervolgopleiding tot pijnconsulent (HAN), STIBIG en School for Integrative Medicine (SIM). Het Van Praag Instituut is dit jaar ook betrokken bij het ontwikkelen van een nieuwe opleiding integrative nursing en leefstijlcoaching aan de Academy for Integrative Medicine (AIM), die in september 2025 van start moet gaan. Er zijn ook diverse presentaties en workshops gegeven op congressen, conferenties, en themabijeenkomsten.

TT-zorgverleners konden zich bijscholen op de *TT-Opfrisdag* en de studiedag *TT en Dementie*. Op diverse andere congressen hebben vrijwilligers van het Van Praag Instituut congresdeelnemers laten kennismaken met TT. Het team van TT-docenten is in 2024 eenmaal bijeen geweest voor de jaarlijkse docentendag.

Het kwartaalmagazine TTWijzer is dit jaar 4x verschenen.

ORGANISATIE

Het Van Praag Instituut heeft een onbezoldigd bestuur dat uit drie personen bestaat:

- Mevrouw drs. K.S.M. Jurgens, voorzitter
- De heer prof.em. J.L.F. Gerding, penningmeester
- De heer H. van den Muijzenberg MA, secretaris

De dagelijkse leiding ligt bij de directeur, mevrouw M.E.H. Busch MA. Samen met 3 andere medewerkers is zij in dienst van de stichting.

Het Van Praag Instituut doet daarnaast een beroep op een team van 7 zzp'ers als therapeutisch touch docenten, 3 ZZP'ers voor de gastlessen complementaire zorg aan verpleegkundige vervolgoopleidingen en 1 ZZP'er en 2 vrijwilligers als redacteuren/journalisten voor de TT-Wijzer. Op de vrijwilligerspool van ± 15 zorgverleners kan een beroep worden gedaan voor het geven van TT op congressen.